

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ: POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
BENEDEK JÁNOS. Dr. **BOROSS LAJOS.**
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH. V. T. A. L.:
Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Válasz több kérdésre.

— május 2.

A közeli multra kell visszatérnem azért, hogy véget vessek két-nemű kérdezősködés sorozatának, melylyel az ország több részéről hozzám fordulnak folyvást.

E kérdezősködések arra a nagyjelentőségű eseményre vonatkoznak, amely április 19-én történt a képviselőházban, midőn már végleg kockára lett téve az alkotmányosság s az élethalálharcz kitörése pillanatában helyre lett állítva a rendes parlamenti munkálkodás lehetősége és meg lett kimélve az alkotmány attól, hogy erőszakos kézzel csorba ütessék az alkotmányos nemzeti önvédelem erős várán: a képviselőház szabályain.

Némelyek azt kérdik, hogy tudott-e gróf Tisza István s a többség bármelyik tagja arról, hogy mi fog történni az utolsó nap utolsó percében?

Mások pedig azt kérdik, hogy kinek van legnagyobb érdeme abban, ami az ország életbe vágó érdekeinek óriási szolgálatot képez, mert megmentette alkotmányát az erőszaktól és képessé tette az országot más égetőleg fontos ügyeivel is foglalkozni, nem pedig egyetlen egy ügyre szegezni le az ország

erejét, melyre vonatkozólag a körülmények úgy alakultak, hogy ez idő szerint lehetetlenséggé vált alkotmányos téren elérhetni a célt.

E kérdésekre nyílt, rövid és határozott választ adhatok.

Sem gróf Tisza Istvánnak, sem senkinek a kormánypártból előzetes tudomása nem volt arról, hogy az összeütközést megelőző utolsó pillanatban, mily lépés fog tétetni pártunk nevében.

Sőtellenkezőleg, Thaly Kálmánnak, nekem s a párt minden vezető tagjának az volt a véleménye, hogy e kísérlet a párt lelkiismereti ügye, melyhez senkinek semmi köze, de amelyről előzetesen senkit értesíteni nem szabad.

Az ország ügyének tett nagy szolgálat dicsősége határozottan — Thaly Kálmánt illeti; az ország közvéleménye helyes uton is járt, midőn ezt azonnal így fogta fel és neki nyújtotta ezért a babérkoszort, mely a hazaszolgálatában megőszült fejét valóban meg is illeti.

Az, hogy a párt kebelében az eszme tényleg meg lett pendítve s meg lett beszélve, semmit sem von le Thaly Kálmán érdeméből, mert a percz kellő megválasztása, a felszólalás tartalma és módja, tehát mind az, ami a nagy hazafiúi szolgálat tételének sikerét előidézte, ez

mind Thaly személyes sugallatára volt bízva, akit e nehéz perczen, a legszerencsésebb érzék és a legtisztább hazafiság szelleme vezérelt.

Thaly Kálmáné tehát az érdem, övé tehát és nem másé a méltó elismerés!

Még egy kérdésre válaszolok s ez az, hogy miért határozottat el éppen most az, hogy Rákóczi Ferencz hamvai haza hozassanak?

Engem senki a világon udvarozni nem mondhat; futó bolond lenne az, aki ezt rám fogná. De azért még sem osztom azok nézetét, akik azt hiszik, hogy anyagi érdek, vagy lekenyerezési szándék vezette éppen most a legfelsőbb köröket.

Én azt hiszem (és talán indokolni is tudnám hitemet), hogy ez az elhatározás, egy neme az elismerésnek volt Thaly Kálmán iránt. Tudta a kormány, hogy Thalyt nagy szolgálatáért, melyet a közügynek tett, mással jutalmazni nem lehet, mint azzal, ha az ősz kurucz, szeretett hazája földjén borulhat rá az ő „fenséges ura“ sírjára és hogy ez, legnagyobb öröme, vigasza, jutalma lesz a Rákóczi-korszak vindikálójának és történészenek, mert ő elmondhatja — amit milyen sokan közülünk, fájdalom, nem mond-

Május első hajnalán.

Írta: **Benedek János.**

Gyöngyvirágok ezüst esengetyűje, tulipánok, vad lilomok harangozása, tavaszi szellőnek ébresztő fuvalma, pacsirta-szó, csalogány-dal hirdeti erdőnek, mezőnek, hogy itt van az esztendő legszebb ünnepnapja, a természet megifjulásának, újjászületésének évről-évre beköszöntő husvétja: május elseje.

Fecske-csicsérgés tölti be a kék levegőt; kelepelő gólya máskor komoly hangja mintha vigabb lenne.

Aranyos jó kedvvel ébred a nap s pazarul ontja a brillánt minden színében tündöklő tűz-sziporkáit.

S mikor a komor sziklák tiszta homlokára oda repül égő csókja, elpirul belé, mint valami szerelmes kis leány s tovább fut halmon, völgyeken a májusi hajnal rózsapírja.

Május elseje a természet ünnepe.

Az évről-évre meg-megújuló éltető erő diadalának nagy napja ez. Mintha harsónát zengének a virágtölcsérek trombitái: diadal, diadal! mienk ez a nap, mienk a

jövő! Nincs a természet a tél örök rabigájába verve, megjön a felszabadulás dicsőséges reggele. Üdvözlégy zöld május első ragyogó hajnala!

Divatban van-e még az éjjeli zene? Nem az a muzsika, melynek dörömbölő hangjai az éjjeli kávéházakból áradnak az utcára s melyhez a kísérlet berugott jogászgyerekek kurjongatása szolgáltatta. Hanem az az éjjeli zene, mely halkán szólal meg falusi udvarházak tornácán s epedő hangon esengve kérdi a muskátlis ablakok alatt:

„Szőke gyermek, kékszemű kőkenyfa,
Drága gyöngyöm mit csinálsz te most?”

A legelső, aki már az előkészületekre figyelmes lesz, aki meghallja az ablak előtti mozgolódást, torokköszörülést, stimmolást és suttogást, az természetesen az örökké éber — mama. A muzsika hangjaira felébred az is, akinek szól s ébren folytatja a félbemaradt álmot az édes zene andalító hangjai mellett. Legvégül fellármázzák az öreg urat is, aki váltig zsörtölődik az alkalmatlankodás fölött.

— Kergessétek el a gazembereket! Mit

zavarják más becsületes ember éjszakai nyugalmát? A lump betyárok.

— De öregem, — csitítja a gondos mama — hiszen nem neked muzsikálnak. Aztán meg tudod, hogy május elseje van.

— Az igaz, erről el is feledkeztem.

— Hát arra nem gondolsz, hogy te is így adtál nekem „nachtmuzik“-ot annak idején?

— Elég bolond voltam — mondja, azaz csak gondolja magában a család kapacitált feje s aztán visszabujik a paplana alá, s próbál tovább aludni. Méltatlankodik ugyan magában, hogy ilyen sokáig czincoztatja a cigányokat az a bolond gyerek, de hát csak hadd legyen meg ez a teketória is. Mert már ennek így kell lenni. Majd megadja az árát, mikor ő is papucs alá kerül.

Május elseje az éjjeli zenék szürete.

Minden utcán felveri az éjszaka csendjét a cigányok májusi köszöntője.

S kora hajnalban már talpon van a kis város és a falu népe: vonul az erdőbe, gyöngyvirágot szedni.

Itt-ott még május-fák is pompáznak a házak előtt, mint a tavaszi ünnep diada-

MODERN GŐZMOSODA Debreczen, Széchenyi-u 42.
Telefon. Gyűjtő kocsí.

hatunk el — hogy „nem hiába élttem“.

A magyar törvényhozás határozata, ötvenkét megye felirata s egy egész nemzet szívének fájdalmas összeszorulása nem hozhatta vissza Rákóczi hamvait; de a gondviselés úgy akarta, hogy egy ősz ember, egy igaz hazafi, Rákóczi Ferencz legtörhetetlenebb hive egy országra szóló nagy tettévei szerezzék meg „fenséges urának“ azt, hogy edesebb legyen örök élma a magyar föld kebelén!

S itt még egy kérdésre a válasz: igenis, Zrinyi Ilona hamvait feltétlenül haza kell hozni dicső fiának hamvaival. Rákóczi Ferencz végrendeletébe foglalta azt az óhajt, hogy anyjának oldala mellett nyugodjék; ezt az óhajt Rákóczi sírkövére is rávésték, a magyar nemzetnek tisztelnie kell Rákóczi óhajtát, mint ahogy tiszteletben tartá Kossuth Lajosét, ki neje, leánya s majdan fiai mellett kívánt pihenni.

És itt többé nem kérdésre válaszolok, hanem saját lelkemből veszem ki, hogy Rákóczi Ferencz és Zrinyi Ilona hamvaival haza kell hozni Bercsényi Miklós hamvait is, melyek Rodostóban várják a magyar nemzet megemlékezését... Hej Rákóczi, hej Bercsényi!... dicsőséges neveteket a hazafiság, a hősi erények, az önfeláldozás, a magyar lélek rajongása, a magyar szív szeretete, a magyar dal szomorú szava mind összecsatolta... ha az egyik hazajön, jöjjön haza a másik! Bercsényi élve soha sem hagyta el Rákóczit, ne szakítsa el a két ikerlélek porhüvelyét egymástól a magyar nemzet kegyellete!

Kossuth Ferencz.

árboczai, felezifrázva tarka virággal, piros keszkenőkkel, színes pántlikával.

S a zöld erdő méla csendjében felhangzik május első napjának hajnalán a messziről zümmögő nótá:

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
Mikor a vadgalamb benne költ.
Olyan a vadgalamb, mint a lány:
Fáj a szíve a párja után.

— Hát maguk még mindig itt szemtelenkednek? — kiabál Stark ur, a házmester a negyedik emeleti sarokszoba lakóira. Egy sápadt arcú szegény asszony áll ott kétségbeesve, körülötte hét apró gyerek. Május elseje van: házbérnegyed első napja.

— De kérem, házfelügyelő ur, hiszen mi már megfizettük a lakbért s meg fogjuk fizetni ezután is. Azért, hogy a szegény uram be van csukva, mert sztrájkolt, én meg két hétig beteg voltam s nem tudtam mosni, most már jobban vagyok. Ne tessék velünk így kegyetlenkedni.

A „házfelügyelő“ ezim jól esett Stark urnak s engedett a hirtelen támadt nagylelkűségi rohamoknak.

— A lakbér nincs kifizetve, mert amit fizettek, azt elvitte dr. Körömös jogtanácsos ur per- és végrehajtási költségekre. Hanem majd beszélök a nagyságos háziurral s ha május közepéig kifizetik ezt a hónapot is, a másikat is, akkor maradhatnak.

Rendőrség — csendőrség.

— május 2.

Debreczen városában ma már teljesen megérett és a köztudatba is átment az a kérdés, hogy a rendőrség jelenlegi szervezete mellett nem felel meg a kiváltnak és nem képes azokat a feladatokat teljesíteni, melyek egy jól szervezett rendőrség hivatása közé tartoznának.

A „Szabadság“ ezzel a kérdéssel foglalkozva, azt az eszmét veti fel, hogy Debreczen város belterületén is, ahogy az két év óta a külterületen is van, a rendőri teendőket, helyesebben: a közbiztonsági szolgálatot a csendőrség teljesítse.

A „Szabadság“ ez ügyben megjelent közleményei figyelemreméltó érvekkel iparkodnak az eszmét népszerűsíteni.

Ez azonban aligha sikerül. Mi legalább a magunk részéről nem örvendünk az eszme megvalósulásának.

A csendőrségről nekünk is jó véleményünk van. A csendőrség intézménye az országban bevált és mindenfelé eredményeket ért el. Azonban ami a vidéken, falvakon, szolgabíróságok fennhatósága alatt helyes és célravezető, az, szerintünk, a városi élet egészen más, sajátos viszonyai mellett mindenesetre kudarczczal végződnek.

Arról mindnyájan meg vagyunk győződve és a tapasztalatok is igazolják, hogy a rendőrség jelenlegi szervezete mellett nem tud, nem képes azt a feladatot teljesíteni, melyet egy jól fegyelmezett, kioktatott rendőrségnek végeznie kellene. A közbiztonsági állapotok, a város polgárságának vagyon- és életbiztonsága tagadhatatlanul más, a jelenleginél fegyelmezettebb rendőrséget igényel.

Az utóbbi napok szomorú eseményei tettek erről első sorban bizonyosságot és ezek az események érlelték meg a „Szabadság“ cikkirójában is azt a gondolatot, hogy a csendőrség létesítését szorgalmazza a város belterületén.

Meg vagyok győződve, hogy eszme

nagyobb visszatetszést nem kelthet Debreczen lakosainak körében, minthogy csendőrség végezze a városban a közbiztonsági teendőket.

A magyar nép szemében a kakastoll vörös posztó. Amilyen félelemmel tekint reá, époly gyűlölettel viseltetik azon emlékek iránt, amiket az a kakastoll benne felbreszt. A zsandár korszakra gondol. A zsarnok hatalom pribékjeit juttatja eszébe. Ez a hatalom imponál az egyszerűbb emberek előtt és emiatt van a csendőrségnek olyan tekintélye a vidéken, kisebb helyeken.

A városi békés polgárság azonban már nem félelemmel, de a legnagyobb idegenkedéssel viseltetik a csendőrség iránt. Az a nagy hatáskör, melylyel a csendőrség fel van ruházva, nem egy nagy város békés polgárságához való. A legnagyobb baj származhatnék abból, amit esetleg még rendőri kihágás tárgyát sem képezi, míg a csendőrség a birtokában levő nagy hatáskörrel semmiesetre sem nézne el, sőt a legerélyesebb közbelépésre határozná el magát.

A békés városi polgárság nyugalma csak zavarná, izgatná a csendőrség.

A csendőrségi intézménynek a város belterületén való meghonosítása egyértelmű a város önkormányzati jogának nemcsak megcsorbitásával, hanem teljes feladásával is, amelyet megvédelmezni és fentartani úgy a városi hatóságnak, mint ezen város összes polgárainak egyik legfőbb feladata és kötelessége.

A városi rendőrséget a csendőrséggel összhangzatba hozni sem lehet. A csendőrség bünyügyi nyomozatot csak úgy teljesít, hogy arról tényvázlatot vesz fel, tehát a törvényben előírt bünyügyi nyomozatot nem végzi, miből aztán önként következik, hogy bármilyen nagyszámu csendőrséget állítsanak is fel a városban, a már említett törvény alapján a bünyügyi nyomozatot a csendőrség által megszállt területen is a rendőrségnek kell teljesíteni és így a csendőrség ténykedése ugyszólván illuzórinssá válik.

Debreczen polgársága mindenkor a béke, a munkásság, a hazaszeretet barátja, előmozdítója, mintaképe volt és ha esetleg a közrend meg is zavartatnék, a hatóság kötelessége azt a rendes mederbe terelteni saját rendőrségével. Azzal tartozik a hatóság a város derék, érdemes polgárságának, hogy nem kivételes törvényekkel és jogokkal felruházott idegen hatóság embereivel cselekszi ezt, hanem azokkal, kikkel kizárólag csak a város hatóságának van joga rendelkezni.

De mindezek mellett pénzügyi szempontból is ellene vagyunk a csendőrség behozatalának. Egy száz főből álló csendőrség fentartási költségeiből legalább is egy 250 tagból álló rendőrséget lehet fentartani.

Természetes, a rendőrséget másképp kell szervezni. Most épen módosítják a szervezeti szabályzatot. A legjobb alkalom, hogy a jelenlegi bajokon segítsenek. Illetékes tényezők és szakemberek bevonásával úgy kell szervezni a rendőrséget, hogy az valójában katonailag fegyelmezett legyen és minden egyes rendőr tudja mi az ő kötelessége és teendője.

A rendőrség élére a már meglevő vezetők mellé még több, új, szakképzett embereket kell állítani. Ha ezt megvalósítják, az

— Köszönöm a jóságát házfelügyelő ur. Talán ha elmennék a gyermekeimmel együtt a nagyságos háziurhoz, megessze a szíve rajtunk.

— No csak azt próbálja meg. Tudja, hogy rámparancsolt, hogy olyan lakót nem is volna szabad a házba befogadni, akinek gyereke, vagy kutyája van. Maguknak is csak úgy engedem meg az itt maradást, ha a gyerekeket a szobából soha ki nem eresztli. Ha egyiket vagy másikat mégis el akarja küldeni, úgy sompolyogjon le a hátulsó lépcsőn, hogy meg se mukkanjon, mert akkor kiteszem a szűrőket egész pereputtyostul. Értette?

De hallga! micsoda ritmikus zaj morajlik messziről. Még nem hallok egész tisztán, máris beledobban a szívem. A világszabadság ébresztő riadója ez: a Marseille, az elnyomatás keserveit érző lelkek legszentebb s örökszép zsolttára.

Május elseje a felszabadulás reményének ünnepe.

Az évről-évre meg-megújuló éltető erő diadalának nagy napja ez. Mintha harsonát zengenének a proletárok trombitái, diadal, diadal! mienk ez a nap és mienk a jövő.

Nincs az emberiség a szolgaság örök rabigájába verve, megjön a felszabadulás dicsőséges reggele. Üdvözlégy vörös május első ragyogó hajnala!

esetben meg lesz a kellő tekintélye a rendőrségnek és erélyes vezetés, kellő felügyelet mellett megfelel hivatásának és megszűnnek azok a panaszok, melyeket mostanában hallunk rendőrségünk ellen.

Loránt József.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Presbitériumi gyűlés. Holnap délután 3 órakor az ev. ref. egyház presbitériuma az egyház tanácstermében ülést tart, melyre a meghívókat már szétküldték. A presbitérium a debreczeni ref. egyház folyó ügyeit tárgyalja.

A szénior külföldön. A debreczeni teológia széniora, Harsányi Pál lelkész, — mint értesülünk — külföldre megy, hogy tanulmányait folytassa. Harsányi július 11-én indul el és előbb Svjácza megy. Tíznapos utazik, melynek egyetemén két évet hallgat. A nagyképzetségű, fiatal lelkész egész költségét a főiskola fedezi.

Nyilvános jog. A hajdunánási gymnasium V. és VI. osztályának most adta meg a nyilvánossági jogot Berzevicsy miniszter 1903—1906-ig terjedő időre. Ugyancsak a napokban kapta meg az említett iskola a 120 ezer korona építési költséget.

Hittanhallgatók értekezlete. A magyarországi protestáns teológiák szövetsége az idei konferenciáját e hónap 27 és 28-án Pápán tartja meg. A debreczeni teológiáról az értekezleten a következők vesznek részt: 1. hivatalból: Harsányi Pál szénior, mint a magyar protestáns teológiák szövetségének elnöke és Erdei Károly, a szövetség hivatalos lapjának, a Közlönynek szerkesztője; 2. választottak Kónya Gábor, Németh Vince, Kolozsvári Mihály, Papp László, Kun Szabó Gyula, Baja Mihály, Baróthy István, Varga Domokos, Létay Menyhért, Bán István és Tóth Sándor. A konferencia tételei közül a második és a negyediket a debreczeniek dolgozzák ki és pedig a másodikikat, a belmissió keretében a szocializmusról Papp László tart értekezést, a negyedik tétel pedig, mely a szövetség végleges alapszabályainak kidolgozását tartalmazza, Harsányi Pál, Erdei Károly és Kónya Gábor együttes munkásságának eredménye. A Közlönyről annak szerkesztője, Erdei Károly referál; míg a debreczeni hit-tanszaki önképző társulat munkásságáról Tóth Sándor hittanhallgató számol be.

Közgyűlés. A hajdu-szabolcsi ev. ref. egyházkerület ez évi közgyűlését e hónap 25-én tartja meg. A közgyűlés sorrendjét már a napokban közölni fogjuk.

Kaplánok pótdija. Ma küldötte meg a püspöki hivatalnak az egyetemes konventi elnökség az ev. ref. egyházkerület káplán-tartási kongruáját. A küldött 1375 koronát e héten osztják ki az arra illetékes káplánok között.

Lelkészek értekezlete. Az egyházmegye ev. ref. lelkészei csütörtökön 5-én Bárádon értekezletet tartanak. Az értekezleten az egyházi elnökséget a püspök helyett Kiss Albert és Dicsőfi József tölti be, a világi elnök pedig gróf Degenfeld gondnok helyett, ki jelenleg Amerikában van, Domahidy Elemér főispán fog elnökölni.

Egy albáró szédelgesei.

Anyja és leány vőlegénye.

— május 2.

Rosenfeld József felpánczi születésű, 32 éves cipézmesternek rosszul ment a sora.

Nem folytatta tehát becsületes mesterségét, hanem cselédleányokkal kötött ismeretséget és a hiszékeny leányokat mindenükből kifosztotta. Utóbb előkelőbb áldozatokra vetette ki hálóját és a következő hirdetést tette közzé a lapokban:

Báró,
nőtlen és fiatal, gazdag
hölgy ismeretségét keresi
házasság céljából. Vidé-
kiek előnyben részesülnek.
Jelige: Főposta, poste res-
tante ** 51.

A hirdetés nem maradt hatás nélkül és a báró ur Bakonyi József báró néven két hölgygel ismerkedett meg. Egy kolozsvári özvegy földbirtokosnővel és egy urileánynyal, ki Budapesten lakott rokonainál. Rosenfeld mindkettőtől kicsit néhány ezer koronát és aztán Amerikába akart szökni.

Ámde terve nem sikerült. A kolozsvári özvegy ugyanis mindenkinek elmondta, hogy férjhez megy, sőt utóbb leányának is megmutatta vőlegénye fotografiáját.

— Ime, — szólt — ez lesz mostoha apád.

A leány megnézte a fotografiát és a következő pillanatban ajultan rogyott a földre. A fotográfia az ő bárójának arc-kepe volt, mert mint utóbb kiderült, a szédelőg suszter épp a kolozsvári özvegy leányának tett házassági ajánlatot Budapesten. Rosenfeld kapott is tőle 400 koronát azzal az ürügygel, hogy lakást bérel, mire egybekelnek, ide fognak költözni.

Midőn ilykép anyja és leánya megtudták, hogy egy szédelőg áldozatai lettek, elhatározták, hogy az utóbbi találatát ad a báró urnak a városligeti Iparearnok előtt. Rosenfeld elment a találatára, de pórul járt, mert két menyasszonya karonfogva sétált a találka színhelyén. Erre a báró ur szörnyen megijedt és tüstént elmenekült.

A rendőrség értesülvén a dologról, elrendelte letartóztatását. Tegnap délután Rosenfeldet a csendőrség Devecserben elfogta.

NAPI HIREK.

Thaly Kálmán diszpolgári oklevelének átadása. Debreczen szab. kir. város szeretett képviselőjének és diszpolgárának, dr. Thaly Kálmánnak holnap délelőtt adja át a városi tanács küldöttsége a diszpolgárságról szóló művészi kivitelű diszpolgári oklevelet. A küldöttség, melynek tagjai Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Király Gyula és Szabó Kálmán tanácsnokok, ma délután utaztak Budapestre. A küldöttséghez a polgárság köréből is sokan csatlakoznak.

Rásó Gyula alispán lemondása. Hajdúvármegye népszerű és derék alispánjáról, Gyula bácsiról olvassuk az alábbi sorokat a „Független Hajduság” ez. lapban:

Nyugalomba vonuló alispán. A debreczeni kaszinó beavatott körének egy-behangzó értesülése nyomán hirt adhatunk azon erősen szállongó hírről, hogy vármegyénk érdemes régi alispánja Rásó

Gyula kir. tanácsos, ki a közszolgálat terén 44 év óta működik oly sikeresen, hogy ennek folytán általános tiszteletnek és becsülésnek örvend: állásától a jövő 1905. év január első napjától megválni készül s magát nyugdíjaztatni óhajtja. Ha a Rásó alispán nyugaloma vonulása ténnyé válik, úgy az alispáni állásra egyedüli jelölt Wesszprémy Zoltán jelenlegi vármegyei főjegyző lenne, míg az ő helyére sokan Rásó István főispáni titkár óhajtának. Szóval a vármegye fontos személyi változásoknak nézünk elője. Sok mindent lehetne e tárgyról írni, de míg az események nem fejlődnek, kötelességszerűleg tartózkodunk attól.

Ezt a hirt mi némi tartózkodással fogadtuk és illetékes helyen érdeklődtünk az iránt, van-e valami alapja ennek a hírnök. Megnyugvással adhatjuk hírel, hogy vármegyénk közbecsülésben, szeretetben álló alispánja, Rásó Gyula tovább is a vármegye élén marad és szellemi erejének teljes frissességében továbbra is megelégedésre vezeti a vármegye ügyeit.

Adózók érdekében. Az 1904-ik évre szóló és megállapított III-ad osztályu ker. adóköteles felek, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adókiszámítási javaslatait — feltüntető kivetési lajstromok 8 napi közszemlére folyó év május 1-től bezárólag máj. 8-ig a városi adó kivető hivatalban az 1883. é. XLIV. tvénycikk 16. §-a értelmében kitéve vannak; mihez képest az adózók figyelmeztetnek, hogy a kivetési lajstromokat tekintsek meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk van, felszólalásaikat a jelzett 8 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál írásban nyujtsák be, utóbb az adó kivető bizottságnál szóval terjeszthetik elő.

A Hatvan-utczai vasuti sinpár kikövezése. Pár hét előtt a hatóság figyelmét felhívtuk arra a közegészségellenes és megbotránkoztató állapotra, mely a helyi vasut részvénytársaság fukarságából a Hatvan-utczán évek óta uralkodik. A Hatvan-utczai lóvasut sinpárja között nincs kövezet és emiatt olyan portenger van a vasut közlekedése alkalmával az utczán, hogy az ott lakók még az ablakokat sem nyithatják ki. A tanács annak idején intézkedett is ebben az ügyben, de a helyi vasut ezuttal is bebizonyította, hogy előbb valónak tartja részvényesei zsebet tömni, mint a közönség érdekeiért valamit tenni. — A helyi vasut igazgatósága ugyanis azt a különös választ adta a tanács felszólítására, hogy 6 nyomban kiköveztetni, csak adja a város a burkolathoz szükséges követ. A tanács mai ülésén ezen különös és indokolatlan kérelem folytán ismét szóba jött a lóvasuti sinpár dolga. A tanács azt határozta, hogy újból felhívja a helyi vasut igazgatóságát, hogy a szerződésben foglalt kötelezettségének baladéktalanul tegyen eleget és burkoltassa ki a sinpár közét, mert tovább nem tűrheti azt a közegészségellenes állapotot, amit a burkolathoz hiánya folytán a lóvasuti forgalom előidézik.

Eljegyzés. A debreczeni ügyvédi kar egyik rokonszenves fiatal tagja, dr. Lukács Emil ügyvéd eljegyezte Szende Mariska kisasszonyt, dr. Szende Adolf nyirbátori orvos kedves leányát.

— **Pártgyűlés.** A debreczeni függetlenségi és 48-as párt nagyválasztmánya tegnap délelőtt népes gyűlést tartott a függetlenségi kör helyiségében. A gyűlést Márton Imre pártelnök hazafias, lelkes beszéddel nyitotta meg. Bejelentette a párt intéző bizottságának határozatát, amely szerint a párt hivatalos lapjának: a „Debreczen“-nek fejlesztését és felvirágoztatását határozta el. A nagybizottság elfogadta és magáévá tette a határozatot. Azután Kiss Albert, pártunk köztisztviselőiben álló vezérférfia magas, szép beszédben hazafiságra, kitartásra és a függetlenségi eszmék ápolására buzdította a megjelenteket. Beszéde további részében méltatta rajongással szeretett képviselőnk és diszpolgárunk dr. Thaly Kálmán érdemeit, egyben felkérte a párt tagjait, hogy Thaly Kálmánt, aki e hó folyamán az egyházkerületi közgyűlésre városunkba érkezik, a vonatnál mennél számban fogadják. Ezt követte pártunk jeles tagjának, Somogyi Pálnak felszólalása, aki azt indítványozta, hogy a párt nagygyűlése alkalmából üdvözlőjük táviratilag Thaly Kálmánt.

Az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadták és az alábbi táviratot küldték el:

Dr. Thaly Kálmán, Budapest.

Pártunk nagyválasztmányának első gyűlésén nagyszámmal jelenlevő egyhangu határozatából üdvözlőjük méltóságodat, városunk diszpolgárát, II Rákóczi Ferenc történet íróját, dicső fejedelmünk szentelt maradványai hazaszállításának legfőbb harcosát és óhajtván várjuk a napot, mikor mint szeretett képviselőnk magunk között tisztelhetjük.

Márton Imre, elnök.

— **A főrendiház Kiss Áron püspökhöz.** A főrendiház elnöksége meghívott küldött Kiss Áron püspökhöz, hogy a király ma esti fogadtatásán részt vegyen. A püspök táviratban jelentette be a főrendiház elnökségének, hogy a fogadtatáson nem vehet részt.

— **Majális a homokkertben.** Elmúlt a homokkertiek nagy napja is; — a tegnapi nap a homokkert 2. járás lakosságának a szeretetben való egyesülését hirdette oly impozáns módon, hogy hozzá hasonló igazán ritka alkalommal van, szeretnénk különösen a mai széthúzó korban tapasztalni. Egyszerű vacsorával egybekötött majálist hirdettek ők s a körülbelül 600 főre menő — közönség az izletes vacsorától kezdve a tánc és a jókedv legmagasabb nemében gyönyörködhetett. — Különben a rendezés pompás volt maga is. Amelyben óriási érdeme egyik derék birtokosnak Sövényi Jánosnak van, ki hetek óta dolgozik ez ügy érdekében áradataatlanul és önzetlenül Óriás és szépen elkészített terem fogadta magába a diszes közönséget, amelynek sorai között ott láttuk városunk egyik igen tisztelt és szeretett tagját, a homokkertiek buzgó elnökét Harsányi Gusztáv törv. bírót, Jánosi Zol-

tán lelkészt, Erőss Lajos akad. tanárt, a kollégium ifjúságának 15 tagu képviselőjét Harsányi Pál széniorral és a csapókerületnek szinte 15 tagu küldöttségét. A pompás vacsora 10 óráig tartott, amely után táncra kerekedett az ifjúság s kivilágos kivraddig nem lett vége a táncnak. Az egyesülésnek, a szeretetnek ez az ünnepe sokáig emlékezetes marad az ott megjelentek előtt.

— **Költőzködés.** Ma van a butorszállítók, fuvarosok, hordárok napja. És ma van az általános rendetlenség napja is. A lakások egyik részében a régi lakó őrzi a még ott maradt holmiját, a másik részében már az új lakó rendezi az előre odaküldött holmit. Az utcán is ugyancsak meglátszik, hogy milyen nevezetes napja a családi életnek a mai. Társzekerek, talyigák egymást érik s mindegyiken hihetetlen rendetlenségben a sok szoba, meg konyhaberendezés. Egyébiránt már tegnap vége ment volna a költőzködés, de a miniszternek munkaszüneti rendelete miatt az idén május elseje másodikára esett.

— **Növendékek hangversenye.** Rendkívül nagy és elegáns közönség gyűlt egybe szombat délután P. Nagy Zoltán főiskolai zenetanár növendékeinek hangversenyére. Az érdeklődés csak természetes volt, ha tekintetbe vesszük, hogy városunknak ez az előkelő izlésű muzsikusa mennyire közbecsülésben áll. A műsort, amelyet ez alkalomra összeállított, messze fölülmúlta a vizsgálati hangversenyek szokásos programját. S tanítványai a nagy mesternek művelt, határozott felfogással, biztos technikával játszottak. Mindnyájáról csak dicsőreleg emlékezhetünk meg, de különösen kiemeljük Kuthy Anna hangulatos Chopin számát és Popper Klára Schumann előadását, Tatár Zoltán előkelő felfogását, Szántó Jolán Liszt „Faust“ paraphrasisát meglepő szépen játszotta. Úgy technikai készsége, mint értelmes előadása feltűnést keltett. Záradéki P. Nagy Zoltánnak egy négy szólamu férfi karát hallottuk igen szabatosan az ev. ref. tanítóképző intézet nagy férfikarától.

— **Ellenőr választás.** Szombaton délelőtt ment végbe H.-Szoboszlón a házipénztári ellenőr választás, melyet Réso alispán helyett Wessprémy Zoltán vármegyei főjegyző vezetett. A gyűlésen 100 bizottsági tag vett részt. Pályáztak: S. Czeglédy János, Székely József, Káldy János. A kijelölt bizottság tagjaiul beválasztottak: Kovács Gyula, Fekete Sándor, Hetey Ignác, Borbély Gábor. A szavazatszedő bizottság tagjaiul Foghty János, Adám János, Oláh Miklós, bizalmi férfiakul: Adler Farkas, Körner Béla, id. Czeglédy Lajos és id. Szilágyi János jelöltettek ki. A jelölt bizottság S. Czeglédy Jánost és Székely Józsefet jelölte. Egyhangulag nagy lelkesedéssel megválasztották S. Czeglédy Jánost, aki a hivatali esküt azonnal letette. Az új ellenőr megköszönvén a közgyűlés egyhangu bizalmát, Fekete polgármester által üdvözöltetett a közönség részéről. Miután még Adler Farkas indítványára a gyűlést vezető Wessprémy Zoltánnak köszönet szavaztatott, a közgyűlés véget ért.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Cs. Szabó Sándor közismert betörő és 15 évi fegyházzal sújtott gyilkos, hamis pénzek gyártása miatt a szoboszlói kir. járásbíróóság börtönébe került ismét. Tegnap a déli órákban börtönében az ajtófelre felakasztotta magát. A börtönőr azonban még idejekorán észrevette s levágta. A gyorsan előhívott orvos dr. Kiss Sándor konstataálta, hogy nagyobb baj nem történt, Cs. Szabó kiheverheti az önakasztás folytán rajta esett sérüléseket. A jó madár tehát továbbra is megmarad életben, hogy elvehesse a földi igazságszolgáltatás részéről jövő büntetést.

— **Motoros** vasuti kocsijár a debreczen—p.-ladányi vonalon május hó 1-ső napjától. Debreczenből reggel 5 óra 8 perczkor indul Hajduszoboszlóra és délután fél 2 órakor indul Szoboszlóról Debreczenbe.

— **Előjárósági ülés.** Az ipartestület elhatározta, hogy előjárósági üléseit minden hónap első csütörtök napján tartja meg. Mivel azonban a keresk. és iparkamara e héten, csütörtökön közgyűlést tart, az ipartestület előjárósági ülését 6-ára, péntekre halasztották. Az előjárósági ülést megelőző szakosztályi ülések most folynak.

— **Öngyilkosság betegség miatt.** A gyógyíthatatlan betegség vitte öngyilkosságra Fazekas Istvánné Nagy Terézt. A 46 éves asszony tegnap délután a Teleki-utca 58. szám alatti lakásán egy létrára felakasztotta magát. Mire észrevették, már meggyógyult örökre. A helyszínen Varga Emil dr. és Dobos rendőrbiztos jelentek meg. A halál okának megállapítása után a hullát a férje felügyeletére bízták. Fel nem bonyolítják.

— **Ácsok gyűlése.** Az ipartestületi ácsszakosztály tegnap délután az ipartestület helyiségében ülést tartott, melynek célja, helyzetük javítása volt. Arról van szó ugyanis, hogy az ácsok zugalódnak az ellen, hogy az épületek ácsmunkálatait a kőműves vállalkozók a kőműves munkákkal együtt vállalják és ők adják ki az ácsoknak, ami az ácsok megkárosításával jár. Ezen fognak esetleg segíteni azok a határozatok, melyeket az ácsok tegnapi gyűlésükön hoztak.

— **Békéltető bizottsági ülés.** Holnap délután 4 órakor az ipartestületen békéltető bizottsági ülés lesz, melyen a segéd- és a munkaadók között felmerült vitás ügyeket egyenlítik ki.

— **Ne mész a fára,** nem esel le róla. Ezt a közmondást tanulta meg szegény Tarján János 13 éves kis fia. De drága tandíjat fizetett érte. Tegnap délután vigan mászott a fán ágról-ágra, de egyszerre megcsuszott a lába s a kis fiú 4 méter magasról a földre zuhant. Karján és alsó lábszáran csonttörést szenvedett s most a kórházban élet halál közt lebeg.

— **Marólug.** Szinte akaratlanul is eszébe jut az embernek e szóról a fiatal, családott vagy reménytelenül szerető fiatal leány. Czeglédi Juliánnának hívják a 17 éves, szép szőke leányt, kinek szülei ellenzétek szerelmét s megtiltották neki, hogy szerelmesével szóba is álljon. A szegény leány nem akart szíve választottja nélkül élni és — marólugot ivott. Kiszállították a kórházba, hol Hutiray dr. vette ápolás alá. Állapota reménytelen.

— **Mozgalom egy magyar papért.** Szatmárról jelentik nekünk: A szatmárnémeti gör. kath. egyház 50-es küldöttsége tegnap Szamosújvárra ment, hogy ott Szabó János püspöknel tisztelegjen és kérvényezze, hogy jelenlegi papjukat, aki nekik magyarul prédikál és velük, tiszta magyar születésű polgárokkal, magyarul beszél, hagyják meg és ne helyezték más parókiára holmi előrántott fegyelmi ügyek miatt. A küldöttséget Georgin kanonok fogadta, rövidesen tanácskozott kanonok társaival, és megígérte, hogy a püspöknek referálni fog. A küldöttség tagjai nagyon el vannak keseredve, mert ők jó magyaroknak érzik

magukat s nekik magyarul beszélő papra van szükségük, mert az egész hitközség csupa magyarokból áll, csak egy pár van közöttük, akiket bujtogatók nemzeti öntudatra ébresztettek és ezek oláh papot akarnak. A küldöttség tagjai elhatározták, ha kérésük nem teljesül, áttérnek a róm. kath. vallásra, de nyelvüket nem engedik.

— **A király az élesdi csendőr özvegyének.** Az ősz király szívével nem hagyta megilletlenül az élesdi csendőrőrmester tragédiáját. A király a kötelessége teljesítése közben hős halált halt Resch Mihály csendőrőrmester özvegyének magánpénztárából 1000 koronát adományozott. A felség ajándékát a honvédelmi miniszter utján az élesdi csendőrszárnyparancsnokság adta át az özvegynek, akinek javára Budapesten az Országos Kaszinó és szabadelvű pártkör is gyűjtést indított. Anévtelen adakozók gyűjtésének összegét 1215 koronát az Ujság szerkesztősége a belügyminiszterium utján juttatta el Resch Mihály özvegyének.

— **Bűnesetek a múlt hóban.** A rendőrség bünyügyi osztálya már elkészítette az április hóról szóló forgalmi kimutatást, amelyről a következő adatokat közöljük. Fogságot ült 178 egyén. Lopásért 2, akik átkísértettek az ügyészséghöz, kihágásért 176. Eltolonczoltatott 19 egyén, 13 férfi, 6 nő, átvonuló toloncz volt 35, 23 férfi, 12 nő, kényszerutlevelet kapott 8 férfi, 11 nő. A május elsejére benmaradt 44 egyén.

— **Szörnyű találkozás.** Kolozsvárról írják, hogy Szerencs Sándor kisbirtokos és a felesége Kolozsvárról hazafelé indult, midőn nem messze a várostól az országút közepén egy holttestre bukkantak. A halottat katonai egyenruha fűlte, arcra borulva feküdt a földön és összezuzott koponyája mutatta, hogy gyilkosság áldozata. Mikor a holttestet megfordították, az öreg házaspár a halottban szörnyű megdöbbenésére saját fiára ismert, aki mint káplár szolgált a kolozsvári 51. gyalogezredben. A kolozsvári csendőrség megindította a nyomozást, de eddig mitsem derített ki. Azt hiszik, hogy a fiatal embert bosszúból verték agyon.

— **Jótékonyozó estély.** A napokban megemlékeztünk — a szegény családok felsegélyezésére megalakult — „Jó barátok” asztaltársaságának a Dreher söresarnok összes helyiségeiben folyó hó 7-én megtartandó kedélyes-estélyéről, melyet szintén szegényebb sorsu embertársaink gyámolítására rendeznek. Felesleges is talán megemlítenünk, hogy az asztaltársaság fiatal, törekvő tagjait mily nemes és üdvös cél vezérli, amidőn embertársaik sorsát szívéükön hordozva azok támogatása érdekében fáradozva és a nagyközönség mindenkor szíves jóindulatu segítségére, pártfogására és áldozatkészségére számítva igazi buzgalommal minden lehetőt elkövetve törekedik az estély sikerén. A kellő gondtal és izléssel összeállított műsor igen vonzó és tökéletes, a közreműködők is olyan egyének, akiktől sokat remélhetünk. Az estély programját különben néhány sorban ismertetjük: Kiss Béla előnyösen ismert zenekara nyitánya után Kálmán Lajos megnyitó beszédjében ugyanis fejtegeti az asztaltársaság érdeműs elveit, folytatónak Adler Henrik tartja humoros felolvasását, mely után Gál Zoltán ismert és közkedvelt hírlapíró olvassa fel saját szép hangú költeményeit, Szénes Jenő czimbalom kísérettel adja elő előre is dicséretet érdemlő remek változatos hegedű számait

és hisszük, hogy most is, mint minden más alkalommal kellemes és élvezetes perczeket szerez az öt hallgatónak; végül Kroh Vilmos „Keresem az Istent” Abrányi Emil gyönyörű költeményét szavalja el. Az élénk és változatosban gazdag műsor után polgári házasság és táncz következik, mely tarthat kivirradtig is és ha az egybegyűlt közönség is úgy akarja, az asztaltársaság perselyeibe sűrűn hullnak az adományok, boldogítást nyújtva a nyomorban színlődők és szűkölködőknek.

— **A makói járásbíró ügye.** A napokban került nyilvánosságra az a kínos botrány, amely Makón a járásbíró-ság épületében lejátszódott és amelynek a makói kir. járásbíró személye a központja. A hírlapi közlemény megjelenése után Fabiny szegedi kir. táblai elnök nyomban maga elé rendelte Mályusz György járásbíró, aki ma jelent meg a táblánál ad audiendum verbum. Értesülésünk szerint a tábla elnöke a járásbíró ellen fegyelmi vizsgálatot indított.

— **A belényesi szociálista izgatás.** Belényesről írják: A belényesi járásban a szociálista izgatók nagy tevékenységet fejtenek ki és terrorizmussal hajtják a népet a szociálista táborba. Az elmúlt napokban több községből 30—40 főre menő küldöttségek jelentek meg a községi bírák és elüljárósági tagok vezetése alatt a főszozabírói hivatalnál azon czélból, hogy bejelentsék, hogy ők szociálistáknak akarnak beiratkozni. Előadták, hogy erre kénytelenek a többi szociálistáktól való félelmükben, mert azok felgyújtással és agyonveréssel fenyegetik őket. De hogy kik fenyegetik, azt megmondani nem tudják vagy nem akarják. Belényesujlakon kidobolták, hogy mindenki iratkozzon be szociálistának, Jánosfalván és Fenesen szintén kiakarták ezt doboltatni és megtámadták a bírót, aki nem akarta a dobót e czélra kiadatni és nem akart velük tartani. A bilkocsubai bírót és papot Liga Juon gurányi tanító felbujtására szintén megtámadták a szociálista lakosok és azt követelték a bírótól, hogy a szociálistáknak beiratkozott lakosok neveit tartalmazó jegyzékre tegye rá a hivatalos pecsétet, amit azonban a bíró megtagadott. Szidták a feketeruhásokat és azt kiabálták, hogy azok eszik meg minden kenyérüket és minden jövedelmüket. Liga Juon tanító az összeírásért minden embertől tíz fillért szedett és azonkívül felszóllította az embereket, hogy adjanak neki pénzt, majd ő csináltat nekik községi pecsétet. Ligát a csendőrség az ügyésznek a rendeletére Nagyváradra kísértette.

— **Amit a sorsjegytulajdonosok többnyire nem tudnak.** Igen értékes utbaigazításokat és tanácsokat tartalmaz a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság ép most megjelent prospektusa. Oly — teljesen megbízható forrásból származó — szakszerű felvilágosítások ezek, melyek az osztálysorsjegyek iránt érdeklődő közönségre nézve is igen fontosak. A nevezett intézet (Budapest, Haas-palota) ily prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld és mindenki csak saját érdekében cselekszik, ha e fontos közleményeket figyelmesen átolvassa.

— **Pénzkölcsönök** gyorsan kiesszközlötnek a 26 pénzüintézzettel össze-

kötetésben levő bankirodában, Debreczen, Csapó-utca 12. Törlesztéses kölcsönök földbirtokra és kisebb bérházakra is.

— **Letzter József fényképeszeti, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kaupbejáratanál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

Leszakadt erkély.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, május 2.

Budapest, május 2. A Gizella-téren a Haas-palota 6 méter hosszú erkélye leszakadt. Több sebesülés történt, de szerencsére emberélet nem esett áldozatul.

Sztrájk Temesváron.

Budapest, május 2. Temesváron 5000 munkás, kőművesek, ácsok és kubikolók ma sztrájkba léptek. Városszerte zavargásoktól tartanak.

Vonatösszeütközés.

Budapest, május 2. A páris—bázeli gyorsvonat összeütközött egy automobil vonattal. A vonat több kocsija összetört. Hat ember szörnyet halt, több megsebesült.

Dvorzsák Antal meghalt.

Budapest, május 2. Dvorzsák Antal, a világhírű zeneszerző meghalt.

Hieronymi a vasutasoknak.

Budapest, máj. 2. Hieronymi miniszter kijelentette, hogy 1904. évi előiránnyal 160 ezer korona pótléket oszt ki a vasutasok közt.

Képviselőválasztás Szegeden.

Budapest, máj. 2. Lázár György Szeged képviselőjének polgármesterré történt megválasztása alkalmából új képviselőválasztás lesz. A most megalakult „Uj párt” báró Bánffy Dezsőt, a szabadelvű párt pedig Becsey Károlyt jelölte.

Budapesti ártózsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— máju 2.

Készárú: csendes.

Buza májusra	7.79—7.80
„ októberre	7.88—7.89
Rozs októberre	6.47—6.48
Rozs májusra	—
Zab áprilisra	—
Zab októberre	5.47—5.48
Tengeri májusra	5.03—5.04
Tengeri júliusra	5.18—5.19

A kávéházból.

május 2.

A sakkozó.

Azt hinnéd a külsejéről itélve, hogy a kávéháznak legszerényebb alakja. Amikor más még az ebéd előtti sétáját végzi, már ő megjelenik a márvány asztalnál és miáltal kopott lelógó nyakkendőjét művésziösen összecsimbalja, féltékeny néz körül a füstös kávéházban. Az egész egyénisége a nyakravalójára van főlirva. Kiszámítottan, egyszerű és mégis feltűnő viselkedés jellemzi.

Most azt kérdezhetné az olvasó, hogy miért megy olyan korán a kávéházba? Ez nagyon egyszerű. Ilyenkor még kevesen vannak a füst birodalmában és ez az időpont legalkalmasabb arra, hogy őt észrevegyék. Később a kártyázók, olvasók és disputálók annyira összegyűlnek, hogy egy Maróczy-nak kell annak lenni, aki a sakkozásával feltűnést kelthet. Na igen, mert az imént érintett figura sakkozó művész. Ő ugyan a sakkot tudományának mondja, amikor hosszú hajának lesimogatása közben magán-előadásokat tart a játék nagyszerűségéről.

... Hát igen, korán délután megjelenik a márvány asztalnál és apró, fekete szeméit körüljárattja a kávéházban. Ha valaki észreveszi és a tekintetük találkozik, nyomban odainti a pinezért, hogy kérdezzék meg attól az urtól: nem jönne-e egy parti sakkra? Leggyakrabban persze ezt a választ kapja:

— Mi az a sakk?

Ez öt rendkívüli módon lesujtja és sziate önmagától kérdi kétségbeesetten:

— Mi az? Hát nem lehet rajtam észrevenni, hogy sakktudós vagyok?

Ilyenkor rendszerint azt gondolja, hogy az emberiség nagyon műveletlen és nem érdemi meg a világ, hogy őt itt e földön járjon. Elkeseredésében napilapokat vesz elő és a sakkrovatokat böngészi, míg végre megjelenik az, akivel minden délután legalább hétszer összevesz és kilencszer békét köt. Megérkezik a partner, akitől naponkint ezzel a szavakkal vesz bucsút:

— Jegyezze meg magának, hogy magával soha az életben nem ülök le játszani.

Pedig dehogyan nem ült le. Alig érkezik meg a partner, a sakktudós mosolyogva fogadja:

— Mi az? Mára hat perczet késelt?

Leül amaz is és hamarosan megkezdődik a játszma. Előbb azonban a sakktudós a következő komoly kijelentést teszi:

— Előre kell bocsátanom, hogy csak pénzben játszom. Egy párti egy korona. Csak nem pazarolhatom a tudományomat ingyen.

Az új jövevény beleegyezik s mert biztosan tudja, hogy győzni fog, a zsebébe nyúl:

— De tegyük ki a pénzt előre.

A másik meghökken:

— No, azt nem muszáj; utóvégre becsületes emberek vagyunk tán, vagy mi a macska.

Ezzel megintul a játék. A tudós eleinte minden két lépés után megismétli:

— Ma érzem, hogy nagyon sokszor kikap.

— Majd meglátjuk.

— Igen, igen... sakk... Vagy várjon csak...

A tudós itt gondolatokba mélyed és közben úgy rázza a két térdét, hogy ha a kávéház nem egészen szilárd alapokon nyugodnék, föltétlenül összeomolna. A sakk-mester tovább gondolkozik. Félóra múlva felszólal a partner:

— No, de ilyen sokáig...

Erre a tudós felfortyan:

— Ne kergesse az embert. Hisz így nem lehet gondolkodni. Maga nem tud művészetet játszani. Na... nahát sech... Vagy várjon csak...

Ujabb félóra, ujabb összecsapás az ellenféllel, aki nem sakktudós ugyan, de a délután folyamán legalább négyszer püföli el a tudós urat, ki úgy játszik, mint egy harmadik gimnázista. A játék végén a nyerő követelődzik:

— Kérem a négy koronámat.

A művészi egyéniség kékre vált arccal sziszegi feléje:

— Nem kénel Négyszer adott susztermattot. Vegye tudomásul, hogy magával többet nem ülök le játszani.

Ezzel elrohan.

SZINHÁZ.

Műsor:

Hétfő, először: Segédtanár, szinmű.

Kedd, Szoyer Ilonka vendégfelléptével „C” szünetben, rendes helyárrakkal Hoffmann meséi, opera.

Szerda, Szoyer Ilonka vendégfelléptével „A” szünetben, rendes helyárrakkal Bob herczeg, operett.

Csütörtök, Szoyer Ilonka vendégfelléptével „B” szünetben, rendes helyárrakkal Nebántsvirág, operett.

Péntek, Szoyer Ilonka bucsufelléptével, általános bérlétszünetben, rendes helyárrakkal Denevér, operett.

Szombat, először: Rejtett boldogság szinmű.

Vasárnap délután, Egyenlőség fantázia.

Vasárnap este, Liliom Klári, népszinmű.

Szinházi hírek. Ma este lesz a premierje Breyer Miksa 4 felvonásos szinművének „A segédtanár”-nak. — A szinmű főbb szerepeit Menszáros Margit, Jeszenzkiné Irén, Ebergényiné, Palágyi Lajos, Faragó Ödön, Sebestyén Géza, Szilágyi Aladár, Krémer Jenő és Iványi Antal játsszák. — Holnap kedden kezdi meg Szoyer Ilonka négy estére terjedő vendég szereplését. Első nap színre kerül „C” szünetben Hoffmann meséi című opera, melyben a hármas főszerepet játssza a művésznő. Szerdán színre kerül „A” szünetben a Bob herczeg, melyben a címszerepet játssza a művésznő. Csütörtökön a Nebántsvirág kerül színre „B” szünetben, melyben szintén a címszerepet játssza. Pénteken általános bérlétszünetben a „Denevér” kerül színre, bucsu felléptéül. — Szoyer vendégjátékai rendes helyárrakkal lesznek, a t. bérlők jogait mindig előtte való nap 5 óráig tartja fenn az igazgatóság. Szoyer Ilonka vendégjátékaira jegyek máttól kezdve előre válthatók.

Kiss Irén szerződötetéséről a Szeged és Vidéke a következőket írja: Kiss Irén elszerződött. Kiss Irén, a szegedi szinház kiváló művésznője, Zilahy Gyula debreczeni szinigazgatóhoz szerződött. Kiss Irén szegedi szerződése 1905 április elsején jár le és így a kitűnő művésznő csak még egy esztendeig lesz a szegedi szinház tagja. A művésznő Szegedre jött előtt tíz esztendeig volt a debreczeni szinház tagja és visszaserződésének oka részben a hazavágyódás. — Legjobban bizonyítja a debreczenieknek iránta érzett szeretetét és becsülését az, hogy Zilahy Gyula, aki a debreczeni szinházat elnyerte, pályázati kérvényében külön hangsúlyozza, hogy sikerült Kiss Irént szerződöttenie. Ez különben könnyen ért-

hető, amikor éppen mi szegediek tudjuk legjobban, hogy Kiss Irén ma az ország egyik legelső, legértékesebb s leg-egyénibb művésznője, akinek távozásával pótolhatatlanul érzékeny veszteség érte a szegedi közönséget.

TÖRVÉNYSZEK.

Sikkasztó irnok. Már évek óta folytatta bűnös üzemeit Szatmári József, a derecskei járásbiróság volt irnoka. Bélyegpénzeket sikkasztott el és hamis, már előbb is használt bélyegeket ragasztott az ügyiratokra. Most aztán rajtavesztett és ma a debreczeni kir. törvényszék fél évi börtönre ítélte. Már csütörtök óta folyik Szatmári bűnyüének főtárgyalása, melynek során 32 büneset bizonyult a sikkasztó irnokra. Az ítéletet ma reggel fél 10 órakor hirdette ki Oláh Miklós dr. elnöklő biró. A kir. törvényszék Szatmári Józsefet folytatólagos hivatali sikkasztás büntetésében találta bűnösnek és a btkv. 462. §-ába ütköző és a 463. §. szerint minősítendő büntett elkövetéséért hat hónapi börtönre és 5 évi hivatalvesztésre ilélte. Ezenkívül a költségek megtérítésére és az államkincstár 72 korona 24 fillér kártérítésének megfizetésére. Az ítéletet úgy Horvát István alügyész, vádló, mint Kardos Samu dr. védő megfelelőbezték.

Bűnyüi főtárgyalások. 1904. május hó 2-án, hétfőn: Itélethirdetések. Május hó 3-án kedden, főtárgyalások: Engel Salamon s társa ellen közokirat hamisításért, Szabó Ferenc ellen súlyos testi sértésért, Fekete Péter ellen lopás büntetésért, Dózsa Bögre Józsefné ellen lopás büntetésért. Május hó 4-én szerdán, főtárgyalások: Pataki István ellen lopás büntetésért, Dehel János ellen lopás büntetésért. Május hó 5-én csütörtökön, főtárgyalások: Kolozs Imre s társa ellen súlyos testisértés büntette, Szolonits József ellen királýsértés vétsége, Kelemen Mihály ellen lopás büntette. — Május 6-án pénteken, főtárgyalások: Kovács Sándor ellen hatóság elleni erőszakért, Stern Sámuel ellen zsarolás vétsége, Szilágyi Péter s társa ellen lopás és orgazdaságért.

IRODALOM.

Tavaszi.

Erdő, mező, rét tele van virággal,
Fák lombjai közt csattog a madárdal.
Ragyogó nap fényugárt hint a tájra,
Csak én vagyok olyan igazi árva!

Enyhe szellő halkán suttog körültem,
Lopva feleskölja lehulló könnyem...
Mosolyogva néz az ég is a földre.
... Csak fájó szívemnek nincsen öröme.

Mindenfelé beh' boldog arcot látok,
Csak én rajtam van valami nagy átok!
... Óh Istenem boldog mért nem lehetek,
Mért is tépte szét a bánat lelkemet!

Martonfalvi Tóth Rózsika.

A „Zenélő Magyarországi” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XI. évfolyam 9-ik füzeté, a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. Bogdán István „Halottam van” magyar dal, II. Hayashy J. „Japán nemzeti himnusz”, III.

Lavotta János után Huber Sándor „Szigetvár ostroma“, IV. Lengyel Miska „Kaszinó csárdás“. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kíváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdekesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelent füzetben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 6 füzetre 3 korona. Előfizetni a most folyó — negyedévre, valamint az előző évnegyedekre is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest VIII. József-körút 22/24; hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerzhető.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Franczia regény. —

15

André asszony nyugodtan hallgatta fia elbeszélését azon perczig, míg ez elmondta, hogy Mariánna mily szívesen egyezett bele a kért találkozásba.

— Te mesét beszélsz nekem — szólt André asszony — vagy belőled csinált bolondot Mariánna. Mariánna nem akar férjhez menni, azt százszor is mondta már nekem.

— Nos arra már nem emlékszik, mert előttem egész másként nyilatkozott, vagy jobban mondva megváltoztatta azon szándékát. „Az asszony ingatag“. De mi bajod kedves anyám, te sírsz?

— Meglehet, magam sem tudom mit teszek! — felelt a jó asszony, asztalkendő-jével száritva fel a nagy könnyecskéket, melyek végig folytak arczán anélkül, hogy igyekezett volna azokat visszatartani.

Szívem olyan nehéz s minden semmiséget képes volnék most sokat sirni.

— Akkor hagyjuk e tárgyat s beszéljünk egyébről. Nem akarom elrontani ebédedet. Te anyácskám nagyon ragaszkodol Mariánnához. Ezt én jól tudom s hiszem, meg is érdemli barátságodat; de a végén ő sem különbözik annyira más leányoktól, mint ahogy eddig látszott. Ő is, mint bármelyikök, álmodozott szerelemről s családi életéről; csak nem remélhetted, hogy ő mindarról le fog mondani csak azért, hogy társad legyen a sakkozásban, vagy segítsen felszedni kötéseidben a szemeket, századok végzetéig? Neki is kijutott a része az önzésből, mint bárki másnak a világon s ehhez joga is van.

S te azt hiszed, hogy én csupa önzésből szomorkodom elhatározása miatt?

— Különbözik meg lehet, igaz van.

— Elismerem, nem helyesen cselekedtem!

— Nem akarok előtte keseregni. Mindjárt itt lesz; hadd találjon engem is éppoly nyugodtnak és éppoly vidámnak, mint a minő te vagy.

— Én? — kérdé André, kit meglepett anyja reá szegzett tekintete, — miért is lennék én szomorú vagy nyugtalan?

— Azt hittem, hogy te is az lehetsz egy kissé.

— Reménylen, soha sem képzeltem, hogy szerelmes lehetnék Mariánnába?

— Ha az volnál is, abban nem látnék semmi rosszat.

— Valóban? Valid be kedves jó anyácskám, hogy te már ábrándoztál arról, nélkül vétetni velem a te kedves kis szomszédnődet! Hogy esik, hogy te erről egy szót sem szóltál eddig nekem?

— Én szóltam neked már róla több is egyenél, csak hogy te nem akartál reám hallgatni.

— De hát ugyan mikor? Esküszöm, nem emlékszem reá.

— Az bizony már régen volt, úgy hat

évvél ezelőtt. Utolsó elutazásod alkalmával volt, szegény apád halála előtt. Akkor volt egy kis készpénzed. Szerettünk volna megházasítani, hogy maradj itthon közöttünk. Mariánna akkor alig volt husz éves. Nem volt még árva, független s olyan gazdag, mint most. E házasság akkor lehető lett volna.

— S most pedig nem az többé — felelt élénken Péter s hangja remegett. — Idősebb és szegényebb vagyok, mint voltam ezelőtt nehány évvel; nem lennék elég jó neki. Arra kérlek kedves jó anyám, ne tégy ki engem soha azon megalázódásnak, hogy e büszke, megfontoló leány által legyek visszautasítva; ne beszélj neki soha róla! Reménylen, nem is beszéltél terved felől soha neki?

— De igen, néha.

— S mit felelt?

— Semmit! Mariánna soha sem felelt; nem tesz megjegyzést, mikor felelete kötelező lehetne reá nézve.

— Ez igaz, ezt én is megjegyeztem nála. Ő oly okos, oly meggondoló, hogy szintugy borzadok tőle!

Egy nagyvilági nő... ha kacér, kihívó, csábító... azt már lehet érteni, imádókra akar szert tenni; de egy falusi leány, kinek férj kell, semmi más, másképp kellene, hogy számíton s viselje magát; de ez egy valószínűség jégtömeg, melyet bármióh heví nap sem volna képes felolvasztani.

— Hallgass, éppen itt jön — szólt André asszony, ki most nagyon is észrevette fiának fájdalmas felindulását, — de legyünk nyugodtak, nehogy azt higgye, hibáztatjuk.

XI

Épen bevégezték volt az étkezést s mindketten Mariánna elébe siettek ki, most érkezett a ház elé, kis lován ülve. Mariánna földre ugrott; alig rántva meg a kantárszárát. A tanulóknak, szelid állat megállt magától, mintha kitalálta volna urnöje gondolatát s egész a szoba ajtóig kísérte őt, honnét balra térve, egyenesen ment szokott helyére, egy kis fészekbe, melyet már jól ismert, s melyet a majoros szamarával osztott meg rendszeren.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, hétfőn, május hó 2-án, bérlet 179-ik szám „B“ előszór:

A SEGÉDTANÁR.

Szinmű 4 felvonásban.

Holnap, kedden, május hó 3-án, HOFFMANN MESÉI.

Opera 4 felvonásban.

Pályázat

ideiglenes végrehajtói állásra.

Mikepéres községben az állami, községi, egyházi és vármegyei adóhátralékok behajtására egy ideiglenes végrehajtó, egyezség szerinti fizetéssel alkalmazást nyerhet. A pályázók személyesen bármikor jelentkezhetnek.

Községi előljáráóság.

NYILTTÉR.

A hivatalos cs. kir. „Wiener-Zeitung“

277. számában 77. oldalon méltó módon foglalkozik Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító Wilhelm féle antiarthritikus és antireumatikus vértisztító teájának gyógyhatásával.

Több irányban tett tapasztalat alapján az antiarthritikus és antireumatikus vértisztító teát reumatikus és csuzos bántalmaknál kitűnő eszköznek ajánlhatjuk. Különleges hatása a test egész vértartalmán, valamint az idegrendszeren nyilvánul, amennyiben a vér sűrűsödését megszünteti, az altestben a szénavegyületet vengerikus vért megtisztítja, a nyálka- és kólerakódásokat eltávolítja, valamint a székrekedéseket, melyek mindannyian előidézhettek a nevezett betegségeket, megszünteti.

Ennek a teának még huzamosabb időn keresztül való használata sem nehezíti az emésztést, sőt ellenkezőleg, erősíti.

Különösen ajánlatos ennek a teának a használata tavasszal, valamint a zordabb és hidegebb időjárásban, amikor a nevezett bajok föllépni szoktak és nagyon megviselik a betegeket.

Hogy megóvjuk magunkat hamis utánzatoktól, melyek a jó eredményt maguk után nem vonják, ezt a teát egyenesen Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítótól Neunkirchen (Bécs mellett) raktárából vagy ennek főköjéből kell beszerezni.

(2.)

Dr. Raudnitz

Raktár Debreczenben TÓTH BÉLA gyógyszerésztárában.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN, Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló egyszerű és diszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat be nyuitott, vagy általa szerkesztett rajz után tökéletes kivitelben.

Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Apró hirdetés.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszer-tálat. Majna Frankfurt.

== A ki ==
olcsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar

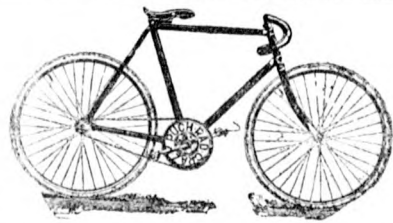
forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak káptalányok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és acsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készíti terveit, költségvetést

Ingyen és bérmentve küldjük 1904. évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli elárúsítója a hírneves gráci Puch kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

Rosenberg és Hammer

villany-műszerészek, kerékpár- és varógép-raktár

Debreczen, Piacz-utca 2-ik szám,
— a nagytemplom mellett. —

== Értesítés! ==

Tisztelettel értesítjük a n. é. háztulajdonos és lakásbérlő közönséget, hogy

Első debreczeni háziszemét-kiszállító

== vállalatunk ==

megalakult. Szükségtelen emlitenünk is talán, hogy vállalatunk olyan hasznos és érdemes intézmény, melyet az említett közönség okvetlenül pártolni fog, annál is inkább, mert eltekintve attól, hogy mind- eddig kénytelenek voltak a lakóházakban kellemetlen és undorító bűzös szemétdombokat, vagy ládákat megtűrni, a mi pedig egészségi szempontból sem volt ajánlatos, az most vállalatunk megalakulásával teljesen nélkülözhetővé vált, mert **havi 20 fillér** csekély díjazás ellenében, minden lakótól reggelenként eltávolítja a szemétszállító kocsit, a naponta egy kis ládába vagy kosárba összegyűjtött szemetet, melyet az ajtó elé, vagy a kapuba kell helyezni.

Kéretnek ennél fogva azok, kik vállalatunkat igénybe venni óhajtják, hogy e kívánságukról bennünket röviden értesíteni sziveskedjenek levélileg, a kocsik vagy telefon útján, a mielőbbi intézkedés végett. Telepünk a Balogh-féle téglagyár, 115-ik szám alatt.

Tisztelettel

Balogh és Vértessy,

Telefon szám 218.

BOLTHELYISÉG

azonnal kiadó, Kossuth-utca 15. szám, szemben a gyógyszer-tárral. — Ugyanott értekezhetni.

== AZ UJ ==

DELAINÉK,

Kretonok, Batisztok,

== ZEFIREK, ==

Bordűrös- és áttört-

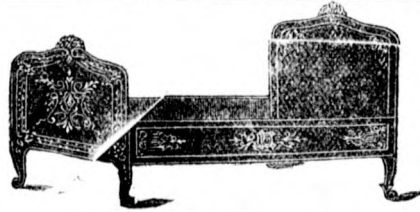
Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Méhészeti cikkek különlegességei. Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Épület és butorvasalások. Gazdasági felszerelések. Gyermekkoscsik egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. Fürdőkádak és jég szekrények legolcsóbban beszerezhetők:

Tóth Gyula,

vas nagykereskedő.

Piacz-utca 20. és 27. szám.

Tavaszi idényre.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-tárramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.